

ÖZET:

Tasarımda loft mekan anlayışı ve bu mekanların oluşum koşulları, kaynak araştırması ve fotoğraf çekimi yöntemlerinden yararlanılarak tez çalışmasının konusunu oluşturmaktadır. Loft mekanlar, tarihsel süreç içerisinde biçim, anlam ve özne düzeyinde, oluşum türlerine ve kullanım şekillerine göre irdelenmişlerdir.

Sanayi Devrimi sonrasında Avrupa ve Amerika'da dökme demir konstrüksiyon ve çelik karkas binalara yoğun bir ilginin başladığı 19. yüzyıl sonları ve 20. yüzyıl başlarında, ekonomik faaliyetlerin yoğun olduğu liman kentlerinde konumlanan, tek alanda bölüntüsüz serbest plana sahip ve yüksek tavanlı mekanlar olan atölye, depo ya da diğer hafif endüstriyel amaçlı yapılar loft konut anlayışının kökenidirler.

20. yüzyıl ortalarında, ilk defa New York kentinin Manhattan Bölgesi'nde oluşarak yaygınlaşan, kökeni endüstriyel yapılar olan loft mekanlar, yeni kullanıcıları sayesinde kendilerine farklı işlevler yüklenerek dönüştürülüp, konumlandıkları bölgelerin sosyo ekonomik ve kültürel kodlarını da değiştirmişlerdir. Yeni yerleşiklerinin mekansal ve ekonomik avantajları nedeniyle alternatif bir konut anlayışı bağlamında tercih ettikleri loft, zamanla özerk bir tasarım biçimi haline gelerek, kültürel bir tüketim nesnesi olmuştur.

Bu çalışma içerisinde öncelikle loft terimi, kavramsal ve biçimsel olarak irdelenerek, resimler yardımıyla türlerine göre tanımlanmıştır. Sonraki bölümde ise mekansal öğeleri bağlamında fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik göstergeler düzeyinde analiz edilmiştir.

Sosyal ve mekansal dönüşüm koşulları ve bu dönüşümde aktif olan aktörler tanımlanırken, loft mekan anlayışının küresel düzeyde edindiği sosyo kültürel anlam bağlamında belirleyici bir kent olan New York metropolü referans olarak alınmıştır. Kentsel dönüşüm sürecinde etkili olan soylulaştırma kavramı tanımlanarak; Türkiye'de loft oluşumunun görüntülerini yeterli düzeyde ifade eden, kendine özgü bir metropol kent olan İstanbul'da, 1980'li yıllardan itibaren yaşanmakta olan mekansal dönüşümün analizi yapılmıştır. İstanbul'daki loft mekanlar arasından seçilmiş örneklem grup, son bölümde fotoğraflarla ve alıntı resimlerle tanıtılmıştır.

ABSTRACT

Loft space concept in design and resources research on conditions to create these environments, with the help of taking pictures, constitutes the subject of this thesis study. Loft spaces are analyzed in their historical evolution according to their forms and meanings; also in subjective level according to their creational types and usage.

After the Industrial Revolution, nearly at the end of 19th century and the beginning of 20th century when cast iron construction and the buildings with steel frame were very popular in Europe and USA; in the port cities where economical attractions happened intensely, spaces which were non-divided in one section with free plan and high ceilings, were being used as workplace and storage. These light industrial places were the mainstays of loft space concept.

In the middle of 20th century, usage of these industrial places as *loft spaces* by their new occupants with new functions was becoming highly common in Manhattan, New York City. This new life style also changed socio-economic and cultural codes of these neighborhoods. People have preferred the loft places as alternative homes because of their space wise and economical advantages. By time these spaces became a unique design type and as a result they turned out to be cultural consumption objects.

In this study the term loft is mainly analyzed through its concept and form; also it is described according to its types by the help of using pictures about the mentioned type. In the following section it is analyzed according to physiological, psychological and sociological signs on living spaces.

In the description of social and living space transformation conditions and the actors effecting this transformation, New York metropolis has been chosen as a reference to specify the loft space concept and its socio-cultural meaning globally.

By explaining the term ‘gentrification’ that shaped the transformation period of city life, the metropolis city Istanbul which shows the clearest *loft concept* development in Turkey since 1980s, has been chosen to analyze the space transformation. In the last section some selected examples of loft places in Istanbul have been presented with some pictures and adapted figures.